અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.
DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.
==========

કિશન @ રામ કિશન (મૃત્યુ પામેલ) કાનૂની વારસદારો મારફત

વિરુદ્ધ

બિહારી (મૃત્યુ પામેલ) કાનૂની વારસદારો દ્વારા

૫ ઓગસ્ટ, ૨૦૦૫

[આર.સી. લાહોટી, સીજે, સી.કે. ઠક્કર અને પી.કે. બાલાસુબ્રમણ્યન, ન્યાયમૂર્તિઓ]

કોડ ઓફ સિવિલ પ્રોસિજર, ૧૯૦૮ :

કલમ ૯૬(૩), ઓર્ડર ૨૩, રુલ ૩, ઓર્ડર ૪૩, રુલ ૧ અને ૧(એમ)—વિવાદિત સમાધાન પર આધારિત હુકમનામા સામે અપીલ—તેની ટકી શકવાપાત્રતા—ઠેરવવામાં આવ્યું કે, જ્યારે વિવાદિત સમાધાનના અસ્તિત્વ અંગે ઓર્ડર ૨૩ રુલ ૩ ના પરંતુકના સંદર્ભમાં તપાસ કરવાની હોય, અને સદર સમાધાનના આધારે દાવો હુકમનામું કરવામાં આવે, ત્યારે તેને કલમ ૯૬(૩) ના

અર્થમાં સંમતિથી પસાર થયેલ હુકમનામું ગણી શકાય નહીં, અને સદર કલમ હેઠળનો પ્રતિબંધ લાગુ પડશે નહીં.

અપીલ—તેનું ઉપશમન—હાઇકોર્ટ સમક્ષ બીજી અપીલ પેન્ડિંગ હતી તે દરમિયાન અપીલકર્તા અને પ્રતિવાદીઓ પૈકી એકનું મૃત્યુ—કોઈ અવેજી અરજી દાખલ કરવામાં ન આવી—હાઇકોર્ટે અપીલ મંજૂર કરી—ઠેરવવામાં આવ્યું કે, હાઇકોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલ હુકમનામું રદબાતલ છે—બીજી અપીલ રદબાતલ થઈ ગઈ હતી.

પોતાના પિતા દ્વારા પોતાના ભાઈની તરફેણમાં કરી આપવામાં આવેલ બક્ષિસ દસ્તાવેજને પડકારતા 'બી' દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ દાવામાં, વાદીએ ઓર્ડર ૨૩ રુલ ૩ હેઠળ એવી અરજી દાખલ કરી હતી કે તહસીલદાર સમક્ષ તમામ પક્ષકારો દ્વારા સહી કરવામાં આવેલ હોવાનું જણાવેલ સમાધાનની શરતો અનુસાર દાવો હુકમનામું કરવામાં આવે. પ્રતિવાદીઓએ સમાધાનનો ઇનકાર કરતા વાંધાઓ દાખલ કર્યા. ટ્રાયલ કોર્ટે સમાધાનના અસ્તિત્વ અને સ્વીકાર્યતા અંગેની તપાસ પર અરજી ફગાવી દીધી, પરંતુ બાદમાં, પ્રથમ એપેલેટ કોર્ટના નિર્દેશો પર, સદર સમાધાનની શરતો મુજબ દાવો હુકમનામું કર્યો. પ્રથમ એપેલેટ કોર્ટે સમાધાનનું હુકમનામું રદ કર્યું. વાદીએ બીજી અપીલ દાખલ કરી.

બીજી અપીલ પેન્ડિંગ હતી તે દરમિયાન, પ્રતિવાદી નં. ૧ અને વાદીનું મૃત્યુ થયું. બંનેમાંથી કોઈના પણ કાનૂની વારસદારોને રેકર્ડ પર લાવવા માટે કોઈ

પગલાં લેવામાં આવ્યા ન હતા. તેમ છતાં, હાઇકોર્ટે વાદી-અપીલકર્તાના વકીલને સાંભળ્યા બાદ એવું ઠેરવીને બીજી અપીલ મંજૂર કરી કે સમાધાન હુકમનામા સામે પ્રતિવાદીઓ દ્વારા દાખલ કરવામા આવેલ અપીલ ટકી શકવાપાત્ર ન હતી. તેનાથી નારાજ થઈને, પ્રતિવાદી નં. ૨ ના કાનૂની વારસદારોએ હાલની અપીલ દાખલ કરી.

અપીલ મંજૂર કરતાં, કોર્ટે ઠેરવેલ કે :

૧. મૃત્યુ પામેલ પક્ષકારની તરફેણમાં અને મૃત્યુ પામેલ પક્ષકાર વિરુદ્ધ હાઇકોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ હુકમનામું રદબાતલ છે. પક્ષકારોના કાનૂની વારસદારોને રેકર્ડ પર લાવવામાં ન આવ્યા હોવાથી, બીજી અપીલ રદબાતલ થઈ ગઈ હતી. [૩૮૬-એચ; ૩૮૭-એ-બી]

૨.૧. તે ઉપરાંત, પ્રતિવાદી દ્વારા જે સમાધાનનો વિવાદ કરવામાં આવ્યો હતો તે સમાધાન સ્વીકારતા ટ્રાયલ કોર્ટના હુકમનામા સામે તેના દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ અપીલ ટકી શકવાપાત્ર નથી તેવું ઠેરવવામાં હાઇકોર્ટે ભૂલ કરી હતી. જ્યારે તે સંબંધમાં કોઈ વિવાદ ઊભો કરવામાં આવે ત્યારે તપાસ કરવામાં આવે છે અને તે તપાસ પર આધારિત સમાધાનના આધારે દાવો હુકમનામું કરવામાં આવે છે, ત્યારે તેને કોડ ઓફ સિવિલ પ્રોસિજર, ૧૯૦૮ ની કલમ ૯૬(૩) ના અર્થમાં સંમતિથી પસાર થયેલ હુકમનામું ગણી શકાય નહીં. તેથી,

સદર કોડની કલમ ૯૬(૩) હેઠળનો પ્રતિબંધ લાગુ થઈ શકે નહીં. [૩૮૭-બી-સી; ૩૮૭-એફ-જી]

૨.૨. પ્રસ્તુત કેસમાં, સદર કોડના ઓર્ડર ૨૩ રુલ ૩ ના પરંતુકના સંદર્ભમાં વિવાદનું કોઈ સમાધાન કે પતાવટ થઈ હતી કે કેમ તે અંગે યોગ્ય તપાસ જરૂરી છે. નીચેની તમામ અદાલતો દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા હુકમો અને હુકમનામા રદ કરવામાં આવે છે. પક્ષકારો વચ્ચેના વિવાદોનું કોઈ સમાધાન થયું હતું કે કેમ તે પ્રશ્ન અંગે યોગ્ય તપાસ કરવા માટે અને સદર કોડના ઓર્ડર ૨૩ રુલ ૩ ના પરંતુકની શરતો મુજબ તેના પર તારણ નોંધવા માટે દાવો નવેસરથી નિર્ણય કરવા અર્થે ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ રિમાન્ડ કરવામાં આવે છે. [૩૮૭-જી-એચ; ૩૮૮-એ-બી]

દીવાની અપીલ હકૂમત : સિવિલ અપીલ નં. ૪૮૦૨-૪૮૦૩/૨૦૦૫

એસ.એ. નં. ૮૨૫/૮૦ અને સી.એમ.એ. નં. ૮૨૭/૨૦૦૩ માં અલ્હાબાદ હાઇકોર્ટના તારીખ ૨૪.૧૧.૧૯૯૯ અને ૨૮.૮.૨૦૦૩ ના ચુકાદા અને હુકમ સામે.

અપીલકર્તા તરફથી અનુરાગ કિશોર, અશ્વિની ગર્ગ અને રાજેશ કુમાર.

સામાવાળા તરફથી ટી.એમ. મોહમ્મદ યુસુફ, શકીલ અહેમદ સૈયદ અને મોહમ્મદ તૈયબ ખાન.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ પી.કે. બાલાસુબ્રમણ્યન દ્વારા આપવામાં આવેલ

:

પરવાનગી આપવામાં આવે છે.

૧. એક રામ ચરણને બે પુત્રો હતા, રામ કિશન જે કિશન તરીકે ઓળખાતા અને રામ પ્રસાદ જે બિહારી તરીકે ઓળખાતા. તારીખ ૨૨.૦૯.૧૯૬૬ ના રોજ, રામ ચરણે બક્ષિસ દસ્તાવેજ મારફતે પોતાના પુત્ર કિશનને ખેતીની જમીનનો એક ટુકડો બક્ષિસમાં આપ્યો. ત્યારબાદ, બિહારીએ કિશનને પ્રતિવાદી નં. ૧ તરીકે અને પોતાના પિતા રામ ચરણને પ્રતિવાદી નં. ૨ તરીકે પક્ષકાર બનાવીને તે બક્ષિસ રદ કરવા માટે દાવો દાખલ કર્યો. તેમણે એવી દલીલ કરી હતી કે સદર મિલકત સંયુક્ત કુટુંબની મિલકત હતી અને તેથી પિતા રામ ચરણ દ્વારા તે બક્ષિસમાં આપી શકાય નહીં અને કોઈપણ સંજોગોમાં તે બક્ષિસ દસ્તાવેજ કિશન દ્વારા કપટ આચરીને કરાવી લેવામાં આવ્યો હતો. કિશન અને રામ ચરણે બિહારીના દાવાનો ઇનકાર કરતું લેખિત નિવેદન દાખલ કર્યું હતું.

૨. પોતાની તરફેણના બક્ષિસ દસ્તાવેજના અનુસંધાને, કિશને હકપત્રકમાં નોંધ કરાવવા માટે તહસીલદારનો સંપર્ક કર્યો હતો. બિહારી દ્વારા એવો દાવો કરવામાં આવ્યો છે કે તહસીલદાર સમક્ષ એક સમાધાન કરવામાં આવ્યું હતું અને સદર સમાધાનની નોંધણી માટે અરજી કરવામાં આવી હતી. બિહારીના જણાવ્યા મુજબ, સમાધાન હેઠળ પક્ષકારો સંમત થયા હતા કે બંને ભાઈઓ દ્વારા મિલકત

અડધી-અડધી લેવામાં આવશે. બિહારી દ્વારા રજૂ કરવામાં આવેલ આ સમાધાન કિશન અને રામ ચરણ દ્વારા સ્વીકારવામાં ન આવતાં, તહસીલદારે સમાધાનના સંબંધમાં કે વિવાદના સંબંધમાં કોઈ આખરી હુકમ પસાર કર્યો ન હતો.

૩. દાવામાં, બિહારીએ કોડ ઓફ સિવિલ પ્રોસિજર (ટૂંકમાં "સદર કોડ") ના ઓર્ડર ૨૩ રુલ ૩ હેઠળ એવી રજૂઆત કરતી અરજી દાખલ કરી હતી કે પક્ષકારો વચ્ચે વિવાદનું સમાધાન થયું છે અને કોર્ટ દ્વારા તેનો સ્વીકાર કરવામાં આવે અને તેના પર મંજૂરીની મહોર લગાવવામાં આવે. અરજી સાથે, તેમણે કથિત સંયુક્ત નિવેદન રજૂ કર્યું જે તમામ પક્ષકારો દ્વારા સહી કરવામાં આવ્યું હોવાનું અને તહસીલદાર સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવ્યું હોવાનું કહેવાયું હતું. કિશન અને રામ ચરણે અરજી સામે વાંધાઓ દાખલ કરીને વિવાદનું કોઈ સમાધાન કે પતાવટ થઈ હોવાનો ઇનકાર કર્યો હતો. સદર સમાધાન એ સદર કોડના ઓર્ડર ૨૩ રુલ ૩ ની જરૂરિયાતોને સંતોષતી દાવામાં જ અરજી સ્વરૂપે ન હોવાથી અને પક્ષકારો પૈકી એક પક્ષકારે એવો આક્ષેપ કર્યો હોવાથી કે વિવાદનું સમાધાન થયું છે અને અન્ય પક્ષકારે તેનો ઇનકાર કર્યો હોવાથી, કોર્ટ દ્વારા રજૂ કરાયેલ વિવાદની પતાવટના અસ્તિત્વ અને સ્વીકાર્યતા અંગે તપાસ કરવામાં આવી હતી. ત્યારબાદ, ટ્રાયલ કોર્ટે ઠેરવ્યું કે પક્ષકારો વચ્ચે વિવાદનું કોઈ માન્ય સમાધાન કે પતાવટ થઈ નથી. તેથી, તેણે સદર કોડના ઓર્ડર ૨૩ રુલ ૩ હેઠળ બિહારી દ્વારા દાખલ કરાયેલ અરજી ફગાવી દીધી.

૪. સદર કોડના ઓર્ડર ૨૩ રુલ ૩ હેઠળની અરજી ફગાવી દેતા હુકમ સામે બિહારી દ્વારા પ્રથમ એપેલેટ કોર્ટ સમક્ષ અપીલ દાખલ કરવામાં આવી હતી. સદર કોડના ઓર્ડર ૪૩ રુલ ૧(એમ) દ્વારા આવી અપીલની જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી, જે ૧૯૭૬ ના અધિનિયમ ૧૦૪ દ્વારા ક્લોઝ (એમ) રદ કરવામાં આવ્યો તે સુધારા પહેલાં અમલમાં હતી. એપેલેટ કોર્ટે ટ્રાયલ કોર્ટનો હુકમ રદ કર્યો અને નિર્દેશ આપ્યો કે ટ્રાયલ કોર્ટે તહસીલદાર સમક્ષ રજૂ કરાયેલી અને દાવામાં બિહારી દ્વારા આધાર રાખવામાં આવેલી સમાધાન અરજીની શરતો અનુસાર આ બાબતમાં આગળ વધવું જોઈએ. કિશન દ્વારા રિવિઝનમાં આ નિર્ણયને પડકારવામાં આવ્યો હતો. આ રિવિઝન પેન્ડિંગ હતી તે દરમિયાન, ટ્રાયલ કોર્ટે તારીખ ૦૫.૧૦.૧૯૭૬ ના રોજ એપેલેટ કોર્ટના નિર્દેશનો અમલ કરતો અને તહસીલદાર સમક્ષ દાખલ કરાઈ હોવાનું કહેવાયેલી સમાધાન અરજીની શરતો અનુસાર દાવો હુકમનામું કરતો હુકમ પસાર કર્યો. એપેલેટ કોર્ટના હુકમના અનુસંધાને ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા દાવાનો નવેસરથી નિર્ણય કરવામાં આવ્યો હોવાની હકીકતને ધ્યાને લઈને, જ્યારે રિવિઝન સુનાવણી માટે આવી ત્યારે તેને નિરર્થક તરીકે નિકાલ કરવામાં આવી હતી. કિશને કથિત સમાધાન પર આધારિત દાવાના હુકમનામાને અધિક જિલ્લા ન્યાયાધીશની કોર્ટ સમક્ષ અપીલ મારફતે પડકાર્યો હતો. અધિક જિલ્લા ન્યાયાધીશે ઠેરવ્યું કે વિવાદનું કાયદેસરનું સમાધાન થયું હોવાનું સાબિત થયું નથી. તેમણે એવો અભિપ્રાય આપ્યો કે બિહારી માટે ઉપલબ્ધ ઉપાય મહેસૂલી કોર્ટનો સંપર્ક કરવાનો અને ખેતીની જમીનમાં પોતાનો માલિકીહક અને હિત જાહેર કરાવવાનો હતો. આમ, ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા પસાર

કરાયેલ સમાધાનનું હુકમનામું અસરકારક રીતે રદ કરવામાં આવ્યું હતું. અધિક જિલ્લા ન્યાયાધીશના નિર્ણયને પડકારતા બિંહારીએ ઓક્ટોબર ૧૯૮૯ મા અલ્હાબાદ હાઇકોર્ટ સમક્ષ બીજી અપીલ દાખલ કરી હતી. બીજી અપીલ પેન્ડિંગ હતી તે દરમિયાન, દાવામાં પ્રથમ પ્રતિવાદી અને બીજી અપીલમાં સામાવાળા એવા કિશનનું વર્ષ ૧૯૯૦ માં મૃત્યુ થયું હતું. અપીલકર્તા બિહારીનું વર્ષ ૧૯૯૩ માં મૃત્યુ થયું હતું. મૃતક અપીલકર્તા કે મૃતક સામાવાળા પૈકી કોઈના પણ કાનૂની વારસદારોને રેકર્ડ પર લાવવા માટે કોઈ પગલાં લેવામાં આવ્યા ન હતા. બીજી અપીલ વાસ્તવમાં રદબાતલ થઈ ગઈ હતી. પરંતુ એવું જોવામાં આવે છે કે તારીખ ૨૪.૧૧.૧૯૯૯ ના રોજ, અલ્હાબાદ હાઇકોર્ટે અપીલકર્તાના વકીલને સાંભળ્યા પછી (અપીલકર્તા બિહારીનું છ વર્ષ પહેલાં અવસાન થયું હતું), એવા કારણોસર બીજી અપીલ મંજૂર કરવા તરફ આગળ વધી કે અધિક જિલ્લા ન્યાયાધીશ સમક્ષ કિશન દ્વારા સમાધાન હુકમનામા સામે દાખલ કરાયેલ અપીલ સદર કોડની કલમ ૯૬(૩) ને ધ્યાને લેતાં ટકી શકવાપાત્ર ન હતી, જે એવી જોગવાઈ કરે છે કે પક્ષકારોની સંમતિથી કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલ હુકમનામા સામે કોઈ અપીલ થઈ શકશે નહીં. તેથી હાઇકોર્ટે ઠેરવ્યું કે પ્રથમ એપેલેટ કોર્ટ પાસે અપીલ દાખલ કરવાની અને તેને મંજૂર કરવાની કોઈ હકૂમત ન હતી. ગુણદોષ પર કોઈ વિચારણા કરવામાં આવી ન હતી. અલ્હાબાદ હાઇકોર્ટ દ્વારા બીજી અપીલમાં આપવામાં આવેલ આ નિર્ણયને કિશનના કાનૂની વારસદારો દ્વારા આ અપીલમાં પડકારવામાં આવ્યો છે. બિહારીના પુત્રને સામાવાળા તરીકે પક્ષકાર બનાવવામાં આવ્યો છે.

૫. અપીલકર્તાઓ તરફથી વિદ્વાન વકીલ દ્વારા યોગ્ય રીતે નિર્દેશિત કરવામાં આવ્યું છે અને સામાવાળા તરફથી વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ દ્વારા વાજબી રીતે સ્વીકારવામાં આવ્યું છે તેમ, મૃત્યુ પામેલ પક્ષકારની તરફેણમાં અને મૃત્યુ પામેલ પક્ષકાર વિરુદ્ધ હાઇકોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ હુકમનામું સ્પષ્ટપણે રદબાતલ છે. તે સ્વીકારવામાં આવ્યું છે કે બીજી અપીલમાં બંને પક્ષકારોમાંથી કોઈના પણ કાનૂની વારસદારોને રેકર્ડ પર લાવવામાં આવ્યા ન હતા અને બીજી અપીલ રદબાતલ થઈ ગઈ હતી. માત્ર આ સંક્ષિપ્ત કારણોસર જ આ અપીલ મંજૂર થવાને પાત્ર છે અને હાઇકોર્ટનો નિર્ણય રદ થવાને પાત્ર છે.

૬. તે સિવાય, અમારો એવો અભિપ્રાય છે કે કિશન દ્વારા જે સમાધાનનો વિવાદ કરવામાં આવ્યો હતો તે સ્વીકારતા ટ્રાયલ કોર્ટના હુકમનામા સામે તેના દ્વારા દાખલ કરાયેલ અપીલ ટકી શકવાપાત્ર નથી તેવું ઠેરવવામાં હાઇકોર્ટે ભૂલ કરી હતી. જ્યારે તે સંબંધમાં વિવાદ ઊભો કરવામાં આવે ત્યારે તપાસ કરવામાં આવે છે (હવે ૧૯૭૬ ના અધિનિયમ ૧૦૪ દ્વારા ઉમેરવામાં આવેલ સદર કોડના ઓર્ડર ૨૩ રુલ ૩ ના પરંતુકના સંદર્ભમાં આવું કરવું પડે છે) અને તે તપાસ પર આધારિત સમાધાનના આધારે દાવો હુકમનામું કરવામાં આવે છે, ત્યારે તેને સદર કોડની કલમ ૯૬(૩) ના અર્થમાં સંમતિથી પસાર થયેલ હુકમનામું ગણી શકાય નહીં. કલમ ૯૬(૩) પક્ષકારોની સંમતિથી કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલ હુકમનામા સામે અપીલ ન થઈ શકવાની સંકલ્પના કરે છે. સ્વાભાવિક રીતે, જ્યારે પક્ષકારો પૈકી એક પક્ષકાર સમાધાન રજૂ કરે છે અને અન્ય પક્ષકાર તેનો વિવાદ કરે છે

અને કોર્ટને સમાધાન થયું હતું કે નહીં તે અંગે ન્યાયનિર્ણય કરવા અને હુકમનામું પસાર કરવા ફરજ પડે છે, ત્યારે તેને પક્ષકારોની સંમતિથી કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલ હુકમનામું તરીકે સમજી શકાય નહીં. જેમ કે અમે અગાઉ નોંધ્યું છે તેમ, તારીખ ૧.૨.૧૯૭૭ પછી ઓર્ડર ૨૩ રુલ ૩ ના પરંતુક હેઠળ તપાસ પછી સમાધાન સ્વીકારતા કે ફગાવતા હુકમ સામે સદર કોડની કલમ ૧૦૪ દ્વારા કે ઓર્ડર ૪૩ રુલ ૧ દ્વારા કોઈ અપીલની જોગવાઈ કરવામાં આવેલ નથી. જ્યારે સમાધાનની સ્વીકૃતિ પર કોર્ટની મંજૂરીની મહોર લાગે છે અને તે હુકમનામું બને છે, અથવા રજૂ કરાયેલ સમાધાન ફગાવીને કોર્ટ ગુણદોષ પર હુકમનામું પસાર કરવા આગળ વધે છે, ત્યારે જ તે અપીલપાત્ર બને છે, સિવાય કે અલબત્ત અપીલ સદર કોડની કલમ ૯૬(૩) દ્વારા પ્રતિબંધિત હોય. અમે પહેલેથી જ નિર્દેશ કર્યો છે કે જ્યારે સમાધાન થયું હતું કે નહીં તે પ્રશ્ન પર વિવાદ હોય, ત્યારે તે વિવાદના નિરાકરણ પર સમાધાન સ્વીકારતું હુકમનામું પક્ષકારોની સંમતિથી પસાર થયેલ હુકમનામું કહી શકાય નહીં. તેથી, સદર કોડની કલમ ૯૬(૩) હેઠળનો પ્રતિબંધ લાગુ થઈ શકે નહીં. આવા વિવાદિત સમાધાન પર આધારિત હુકમનામાથી અથવા રજૂ કરાયેલ સમાધાન ફગાવી દેવાથી નારાજ થયેલ પક્ષકારને અપીલ અને તેની મર્યાદાઓ સાથે બીજી અપીલ ઉપલબ્ધ રહેશે.

૭. અમે માનીએ છીએ કે આ કેસમાં, સદર કોડના ઓર્ડર ૨૩ રુલ ૩ ના પરંતુકના સંદર્ભમાં વિવાદનું કોઈ સમાધાન કે પતાવટ થઈ હતી કે કેમ તે અંગે યોગ્ય તપાસ થવી જરૂરી છે. બીજી અપીલનો નિર્ણય પણ રદબાતલ છે કારણ કે

તે મૃતક સામાવાળા વિરુદ્ધ મૃતક અપીલકર્તાની તરફેણમાં પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

૮. આ પરિસ્થિતિમાં, અમે માનીએ છીએ કે જો દાવામાં, અપીલોમાં અને બીજી અપીલમાં પસાર કરવામાં આવેલ તમામ હુકમો અને હુકમનામા રદ કરવામાં આવે અને એક તરફ બિહારી તથા બીજી તરફ કિશન અને રામ ચરણ વચ્ચેના વિવાદોનું કોઈ સમાધાન થયું હતું કે કેમ તે પ્રશ્ન અંગે યોગ્ય તપાસ કરવા માટે અને સદર કોડના ઓર્ડર ૨૩ રુલ ૩ ના પરંતુકની શરતો મુજબ તેના પર તારણ નોંધવા માટે દાવો ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ રિમાન્ડ કરવામાં આવે તો ન્યાયના હિત સચવાશે. હવે જ્યારે કાનૂની વારસદારો અમારી સમક્ષ છે, ત્યારે ટ્રાયલ કોર્ટ દાવાના કોઝ ટાઇટલમાં ઔપચારિક સુધારો કરવાનો નિર્દેશ આપશે, જેમાં પૂરક વાદીને દાવાના પક્ષકારોના અન્ય કાનૂની વારસદારો, જો કોઈ હોય તો, તેમને રેકર્ડ પર લાવવાની તક આપવામાં આવશે. ત્યારબાદ ટ્રાયલ કોર્ટ વિવાદના સમાધાન કે પતાવટના અસ્તિત્વ અથવા અન્યથા અંગેના પ્રશ્નનો નિર્ણય કરવા આગળ વધશે. જો તે એવા નિષ્કર્ષ પર આવે કે વિવાદનું સમાધાન થયું હતું, તો તે વિચારશે કે શું સદર સમાધાન કાયદેસરનું છે અને કોર્ટ દ્વારા સ્વીકારી શકાય તેમ છે. જો તે કાયદેસરનું જણાય, તો સમાધાનની શરતો અનુસાર હુકમનામું પસાર કરવામાં આવશે. પરંતુ જો એવું જણાય કે રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું તેવું કોઈ સમાધાન સાબિત થયું નથી, અથવા વિવાદની પતાવટ સાબિત થતી નથી, તો ટ્રાયલ કોર્ટ તેની સમક્ષના પક્ષકારોને તેમના સંબંધિત કેસો સાબિત કરવાની

જરૂરી તક આપ્યા પછી ગુણદોષના આધારે દાવાનો નિર્ણય કરવા આગળ વધશે. જો પક્ષકારો દ્વારા વિનંતી કરવામાં આવે, તો ટ્રાયલ કોર્ટ પક્ષકારોને તેમની સંબંધિત પ્લીડિંગ્સમાં સુધારો કરવાની પરવાનગી આપશે. આ દાવો હવે ઘણો જૂનો થઈ ગયો હોવાનું ધ્યાને લઈને, ટ્રાયલ કોર્ટ નવી ટ્રાયલ અને દાવાના નિકાલમાં ઝડપ કરશે.

૯. પરિણામે, અમે આ અપીલો મંજૂર કરીએ છીએ, અને હાઈકોર્ટના નિર્ણયને તેમજ આ દાવામાં અત્યાર સુધી નીચેની તમામ કોર્ટો દ્વારા આપવામાં આવેલા તમામ નિર્ણયો અને હુકમોને રદ કરીને, અગાઉના ફકરામાં દર્શાવ્યા મુજબ નવેસરથી નિર્ણય કરવા માટે અને તેમાં દર્શાવ્યા મુજબ દાવાના આખરી નિકાલ માટે દાવાને ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ રિમાન્ડ કરીએ છીએ. પક્ષકારો તારીખ ૨૬.૦૯.૨૦૦૫ ના રોજ ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ હાજર રહેશે.

અપીલ મંજૂર કરવામાં આવેલ છે.

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

==========

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.